

Feyenoord

Vandaag vijftig jaar geleden begonnen de marsen van Martin Luther King naar Montgomery. Twintig jaar geleden bezocht ik ter voorbereiding van de Olympische Spelen in Atlanta het Martin Luther King Center aldaar en raakte aan de praat met een militante zwarte, die mij de collectieve Belgische historische schuld tegenover donker Afrika wilde aanpraten. Ter vervollediging van het plaatje en niet ter stereotypering, maar wel ter zake doend: hij was onder invloed van het een en ander.

Het toneeltje dreigde te ontsporen toen ik hem bezwoer dat ik – eerlijk waar – onze opeenvolgende King Leopolds níét persoonlijk had gekend. Waarop hij handmatig wilde checken of ik niet wat van dat goud bij had dat “de Belgen van de Congolezen hadden gestolen”.

Ik kon hem samen met een suppoost kalmeren. En hoe we daar toe kwamen, ben ik vergeten, maar we vonden uiteindelijk een consensus in onze gemeenschappelijke passie voor Michael Jordan, die enkele maanden eerder aan een comeback was begonnen. “Sport is de enige plek waar racisme is verdwenen, of toch bijna”, zei de man en ging zich op mijn kosten nog een biertje halen.

Die stelling – geen racisme in sport – spookt nu al twintig jaar door mijn hoofd. Het was wat kort door de bocht, maar er is iets van. Al een kwarteeuw bestaat de hoofdmoot van de top twintig van best betaalde sporters uit zwarten, zonder uitzondering *African Americans*. Geen enkele industriesector, die ook nog eens voor 99 procent in handen is van blanken, kan dat zeggen. Sport is de ultieme meritocratie, waar loon naar werken (meestal) de regel is. Wie presteert, wordt betaald.

Affirmative action of positieve discriminatie? Nooit van gehoord in de sport. Het ging niet helemaal vanzelf, maar Jackie Robinson was zo goed dat hij in zijn eentje de rassenscheiding in het Amerikaanse baseball wist te slopen. Wie goed is – blank, zwart, anderskleurig, man, vrouw of er tussenin – komt vanzelf bovendien en zal dienovereenkomstig worden vergoed. Die simpele economische logica – en niet een of ander mannen-masterplan ter onderdrukking – is ook meteen de voornaamste reden dat vrouwen minder worden betaald dan mannen in de sport.

Tussen de lijnen van het sportveld is racisme een marginaal fenomeen. Her en der wordt nog wel een sporter aangesproken op zijn huidskleur, maar dat wordt gelukkig meteen uitvergroot en gecorrigeerd. Rond de velden tiert racisme wél nog welig en dan denkt u misschien spontaan aan de wedstrijd

Feyenoord-AS Roma van vorige week, toen naast de Ivoriaan Gervinho een opblaasbaan belandde. De wereld sprak schande. Ik ook, want ik herinner mij nog een wedstrijd in onze competitie waar een zwarte speler bij een corner een tros bananen naar zijn hoofd kreeg gegooit.

Ik snapte het niet. Dat Feyenoord en zijn legioen vroeger “Hamas, Hamas, alle Joden aan het gas” en zo hadden geroepen tegen Ajax (de Jodenclub) en Louis van Gaal hadden geschoffeerd nadat zijn vrouw overleden was aan kanker, dat wist ik wel. Tuig van de richel dus, al helemaal nadat ze een historisch monument in Rome tot urinoir hadden gedegradeerd. Maar hadden ze nu ook al iets tegen zwarte voetballers?

Ik riep een ex-collega en Feyenoordfan, die tegenwoordig in Brazilië woont, ter orde en hij voorzag mij van allerlei materiaal. Zoals een artikel over de hype die was ontstaan bij Manchester City aan het eind van de jaren tachtig: het binnensmokkelende van opblaasbaar fruit en andere plastic dingen die je in een stadion makkelijk kon opblazen. Dat had niks met racisme vandoen, maar alles met een tegenbeweging na jaren van extreem supportersgeweld. Zelfs opblaasbare skeletten werden toen in de stalletjes op weg naar het stadion verkocht en opgeblazen in de tribune.

Die hype was jaren geleden overgewaaid naar Rotterdam, naar De Kuip, en Het Legioen blies al jaren vooral bananen maar ook wel andere dingen op en liet die door de lucht zweven, tot jolijt van iedereen die in de buurt was. En jawel, die dingen belanden wel eens in het veld. Deze keer toevallig naast een zwarte voetballer.

De verontwaardigde wereld had zich vergist, inclusief de scheidsrechter, en ik ook. Het is niet zeker of de UEFA dat gelooft.

Naast het veld
tiert racisme
welig, maar
tussen de
lijnen is het
een marginaal
fenomeen.
Wie presteert
– zwart, blank,
man, vrouw –
wordt betaald